

אוסף הגּוֹשֵׁם / נורית זרחי

אני יודעת ;
יש איש נעלם
אוסף את הגּוֹשֵׁם
את הגּוֹשֵׁם הנופל בליה,
את הגּוֹשֵׁם היורד בסוף העולם
את הגּוֹשֵׁם התלוי באויר כשנדמה ש
האויר שקוף שמשי
ואין בכלל גּוֹשֵׁם.

והידים שלו תמיד פרושות
עמקות כעמקים,
שלא יקרה ש
טפה קטנה תפל
חוץ לעולם
ולא יאספ אותה
אוסף הגּוֹשֵׁם.

מתוך הפרה שרצתה להיות זמרת
מאת נורית זרחי
ציירה אודרי ברגנר
דבר 1985

מה עושים דגים בגּוֹשֵׁם ? / מירה מאיר

מה עושים דגים בגּוֹשֵׁם ?
מה עושים דגים ?
רוחצים את הקשקשת
מבריקים סנפיר בחשק -
כמו לפני חגים.

מה עושים דגים בגּוֹשֵׁם ?
מה עושים דגים ?
משחקים שם בתופסת
עם טפות מטר ורשת -
ולא נלכדים.

מה עושים דגים בגּוֹשֵׁם ?
מה עושים דגים ?
מתחבאים היטב במים
נתפסים בגל או שנים -
כלל לא דואגים !

מה חושבים דגים בגּוֹשֵׁם ?
מה חושבים דגים ?
הם חושבים שליבשת
לא כדאי עכשו לגשת -
כי שם נרטבים.

מתוך מה עושים דגים בגשם ?
מאת מירה מאיר
צייר גד אולמן
מסדה 1970

גּוֹשֵׁם / אסתר ראב

אנא פתח ארבות-שמים -
ארבה אחת !
סיעת עננים תפוחים, לחים -
להם כל הזרעונים צמאים.
שלח טפות גדולות,
עגלות ומתוקות -
לאדמה אדמה צחיחה.
גרש רוחות רעות משתוללות
וחרולים מרשרשים יבשים.
העלה לנו סכיונים רכים,
צהבים פחלמונים,
על צלעות הגבעות ;
וכלניות מחיכות בואדיות
וחמציץ וצבעון
בין שיחי-רתם ירקרק,
ותנבט החטה ותוריק השעורה
ולחם יהיה לאדם ולבהמה,
ודשאים גם לאנקורים
אפרים, רעבים -
באבק מתפלשים וצווחים.
פתח שערי שמים נעולים,
שלח טפות גדולות מתוקות
על לב אדם ואדמה.

מתוך דבר לילדים
כרך כט, חוברת 14
2 בפברואר 1958

שירים וסיפורים "מגויסים" על גשם ועל מים בכלל הוגשו לילדי הארץ במשך שנים - בתקופת היישוב ובעשורים הראשונים של מדינת ישראל, כחלק מהמגמה להדק את הקשר בין העברים החדשים למכורתם, וקל לזהות את הדמיון התמטי ביניהם. במשך השנים, בזכות ההתרגשות והעליצות שהגשם מעורר אצל קוראים צעירים, הופיעו גם שירים המתבוננים בגשם מנקודות מבט אחרות.

אסתר ראב (1894–1981) פונה אל השמיים בבקשה לחסד גשם, בשמם של אדם ואדמה. היובש מזוהה עם המוות והגשם יצמיח לחם וייתן חיים ויופי לאדם ולאדמה.

מירה מאיר (נ' 1932) מתבוננת במים העליונים היורדים על המים התחתונים ועל שוכני הים וכותבת שיר נונסנס שופע הומור: מה עושים דגים בגשם? זו להם שעת כושר להצטחצחות חגיגית ולמשחקי מים, אף כי ליבשה לא יוכלו לעלות: "כִּי שָׁם נִרְטָבִים".

נורית זרחי (נ' 1941) כדרכה מרחיקה אל הפלאי, ומתארת "איש נעלם", בבחינת נסתר, סמוי, סודי, המופקד על הגשם האחר: הגשם הנופל בלילה ("נופל" הלא-מתכוון להבדיל מ"יורד" מרצונו), הגשם המרוחק שבסוף העולם, והגשם שאין מבחינים בו. מימדיו היוצאים דופן של אותו "איש נעלם" ותחושת הביטחון שהוא משרה על העולם באים לידי ביטוי בשורות "יְהִי־דִים שְׁלוֹ תְמִיד פְּרוּשׁוֹת / עֲמֻקּוֹת כְּעֻמְקֵים".

נירה לוי